

Λουίτζι Ζινγκάλες: Αναδιαπραγμάτευση μέσω Γαλλίας

Κοστίζουν ακριβά οι αναβολές για το χρέος

Τι προτείνει ο ιταλός οικονομολόγος του Πανεπιστημίου του Σικάγου

Συνέντευξη στον
ΑΡΓΥΡΗ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ

«**Η** Γαλλία να ηγηθεί του Club Med στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αναδιαπραγμάτευσης στους κόλπους της ευρωζώνης» προτείνει ο ιταλός οικονομολόγος Λουίτζι Ζινγκάλες με στόχο να αντιμετωπιστούν οι διευρυνόμενες ανισορροπίες της ευρωζώνης.

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Σικάγου βρέθηκε στην Αθήνα τη Μ. Δευτέρα και έδωσε διάλεξη σε εκδήλωση που διοργάνωσε και συντόνισε ο επικεφαλής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) κ. Νίκος Βέττας.

Μιλώντας στο «Βήμα της Κυριακής» ο συγγραφέας πολυσυζητημένων βιβλίων (όπως το «Saving Capitalism from the Capitalists» - «Σώζοντας τον καπιταλισμό από τους καπιταλιστές») σημειώνει ότι η πολιτική αναβολής της απόφασης για μια νέα αναδιάρθρωση του χρέους από τους εταίρους της Ελλάδας έχει σημαντικό κόστος.

Παράλληλα μιλάει για τα προβλήματα της ευρωζώνης και την εμπειρία της πατρίδας του, της Ιταλίας. Εκκινώντας από τη θέση ότι «το κόστος εφόδου από το κοινό νόμισμα είναι απαγορευτικό», ο επικεφαλής του American Finance Association προτείνει μέτρα εξισορρόπησης και επιμερισμού των κινδύνων, όπως η δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού μηχανισμού για τη χορήγηση επιδομάτων ανεργίας.

■ **Η Ελλάδα δοκίμασε με επι-**

τυχία τα νερά των διεθνών αγορών με πενταετή ομόλογα. Με δεδομένο όμως ότι το χρέος της παραμένει στο 175% του ΑΕΠ, πιστεύετε ότι θα μπορούσε να επιστρέψει πλήρως στις αγορές, αν δεν προηγηθεί σημαντική ελάφρυνση του χρέους;

«Όσο περνάει ο καιρός έχω όλο και περισσότερες αμφιβολίες για την ικανότητά μου να προβλέπω τις αντιδράσεις των αγορών. Το 2010 και το 2011 οι πάντες ούρλιαζαν από φόβο και στην αγορά επικρατούσε υπερβολική απαισιοδοξία. Σήμερα έχουμε υπερβολική αισιοδοξία. Τα επιτόκια της Ιταλίας και της Ελλάδας είναι σήμερα πολύ χαμηλά σε σύγκριση με το επίπεδο του λεγόμενου εγγενούς κινδύνου (intrinsic risk).

Το δημόσιο χρέος της Ελλάδας όμως θα είναι βιώσιμο αν τα επόμενα 10 χρόνια η Ελλάδα έχει ονομαστικό ρυθμό ανάπτυξης 5% του ΑΕΠ τον χρόνο και ταυτόχρονα είναι σε θέση να διατηρήσει ένα πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 4,5% του ΑΕΠ. Η πιθανότητα να συμβούν και τα δύο αυτά γεγονότα είναι πάρα πολύ μικρή. Αν υπήρχε μέσος πληθωρισμός 4%, τότε θα μπορούσαμε να το συζητήσουμε. Αλλά με πληθωρισμό κατά μέσον όρο 2%, τότε μιλάμε για πραγματικό ρυθμό ανάπτυξης 3%, που παραπέμπει στις καλύτερες χρονιές της δεκαετίας του 2000. Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς κάτι τέτοιο επί μια δεκαετία. Θεωρητικά δεν είναι αδύνατον, αλλά οι πιθανότητες να συμβεί είναι πολύ μικρές. Γι' αυτό πιστεύω ότι θα υπάρξει και νέα αναδιάρθρωση του χρέους. Η αισιοδοξία οπτική είναι ότι ένα

είδος ήπιας αναδιάρθρωσης ήδη συμβαίνει με την επιμήκυνση και μπορεί να συνεχιστεί. Η απαισιοδοξία οπτική είναι ότι αναβάλλεται η λύση στο πρόβλημα».

■ **Η αλήθεια είναι ότι η Ελλάδα αναμένει από τον Σεπτέμβριο του 2013, μετά τις γερμανικές εκλογές, να υλοποιηθεί η δέσμευση των Ευρωπαίων (στο Eurogroup του Νοεμβρίου του 2012) για περαιτέρω ενέργειες μείωσης του χρέους. Αντιμετωπίζει όμως μια πολιτική διαρκών αναβολών...**

«Δυστυχώς τα κίνητρά τους είναι όλα προς αυτή την κατεύθυνση, δηλαδή προς την καθυστέρηση και την αναβολή της λύσης του προβλήματος. Και πιστεύω ότι αυτό έχει μεγάλο κόστος».

Μέτρα εξισορρόπησης και επιμερισμού των κινδύνων όπως η δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού μηχανισμού για τη χορήγηση επιδομάτων ανεργίας προτείνει ο Λουίτζι Ζινγκάλες, επικεφαλής του American Finance Association

Κίνδυνος υπερβολικής λιτότητας

Η Γαλλία να αντιληφθεί ότι πρέπει να γίνει ο ηγέτης της Νότιας Ευρώπης

“ Η άποψη της Μέρκελ για τον κόσμο στηρίζεται υπερβολικά σε μια γερμανική οπτική γωνία ”

■ **Πιστεύετε ότι το χάσμα οικονομικής και πολιτικής ισχύος ανάμεσα στον Βορρά και στον Νότο της ευρωζώνης θα διευρυνθεί ή θα γεφυρωθεί τα επόμενα χρόνια;**

«Πιστεύω ότι υπάρχει έλλειμμα ηγεσίας σε όλα τα επίπεδα και ειδικότερα στις χώρες του Νότου. Και η μεγαλύτερη αδράνεια εντοπίζεται στη Γαλλία. Προσπαθεί να φανταστεί έναν ρόλο εταίρου της Γερμανίας αντί να αντιληφθεί ότι πρέπει να γίνει ο ηγέτης της Νότιας Ευρώπης. Είναι πολύ δύσκολο για τον γάλλο πρόεδρο να αποδεχθεί το γεγονός ότι ανήκουν στο Club Med. Αυτή όμως είναι η οικονομική πραγματικότητα και όσο πιο

γρήγορα το καταλάβουν τόσο πιο εύκολο θα είναι να αρχίσει η αναδιαπραγμάτευση στους κόλπους της Ευρώπης».

■ **Συμφωνείτε με τις οικονομικές επιλογές που προωθεί η Ανγκελα Μέρκελ στο επίπεδο της ευρωζώνης;**

«Από τη μια πλευρά πιστεύω ότι πολλά από τα πράγματα που λέει η Μέρκελ είναι σωστά. Καταλαβαίνω, π.χ., την απροθυμία της να αγκαλιάσει την ιδέα των ευρωομολόγων ή την επιμονή της οι τράπεζες να αναλαμβάνουν οι ίδιες την ευθύνη για τα λάθη τους. Διαφωνώ όμως σε δύο βασικά σημεία. Πρώτον, η άποψή

της για τον κόσμο στηρίζεται υπερβολικά σε μια γερμανική οπτική γωνία. Προφανώς εκλέγεται από Γερμανούς και υπηρετεί τα συμφέροντά τους, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι τα συμφέροντα αυτά συντίθενται στο κοινό καλό όλων των Ευρωπαίων, πόσω μάλλον των Νοτιοευρωπαίων. Δεύτερον, υπάρχει ο κίνδυνος της υπερβολικής λιτότητας. Παρότι συμφωνώ με την περικοπή των κρατικών δαπανών και ειδικότερα της σπατάλης, πιστεύω ότι έγινε υπερβολικά γρήγορα και με υπερβολικά μεγάλο κόστος. Και όλο αυτό δεν συνοδεύτηκε από πολιτικές επιμερισμού του κινδύνου».